

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpata Roman Mariana și de către avocatul Șcheau Igor în numele inculpatei, prin care solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui

Roman Mariana X, născută la xx.xx.xxxx,
originară și domiciliată din s. X, r-nul Y.

Termenul de examinare a cauzei:

1. **prima instanță:** 15.10.2021 – 11.07.2022;

2. **instanța de apel:** 26.08.2022 – 14.11.2022;

3. **instanța de recurs:** 13.01.2023 – 29.03.2023.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Y din 11 iulie 2022, pronunțată în urma examinării cauzei penale în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Roman Mariana a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), d) și art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal și în baza normelor menționate, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa, după cum urmează:

- în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal - 2 (doi) ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei;

- în baza art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal - 4 (patru) ani închisoare, fără amendă cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, s-a stabilit definitiv, lui Roman Mariana, pedeapsa cu închisoarea pentru un termen de 4 (patru) ani 6 (șase) luni, fără amendă cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei.

Termenul executării pedepsei s-a dispus a fi calculat din momentul reținerii

inculpatei Roman Mariana, cu aplicarea în privința ultimei, până la intrarea sentinței în vigoare, a măsurii preventive - arestul preventiv.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Prin aceeași sentință a fost condamnat Profir Veaceslav, de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), d) și art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, *însă în privința acestuia hotărârile instanțelor inferioare nu au fost contestate cu recurs ordinar.*

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond a constatat că Roman Mariana, la 27.05.2021, în jurul orelor 16:00 min., acționând împreună cu Profir Veaceslav I., fiind în stare de ebrietate, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, aflându-se în domiciliul cet. Coda Ion X., a.n. xx.xx.xxxx, domiciliat or. Y, str. XX nr. 51, au sustras în mod deschis de la cet. Coda Ion din cămașa care îi aparținea, din buzunarul de la piept suma de 6600 lei, din noptiera din camera suma de 300 lei și 4 (patru) telefoane mobile, două de modele „Nokia” cu butoane care nu funcționau, la prețul de 150 lei fiecare, în sumă totală de 300 lei, un telefon de model „Samsung” de culoare neagră care funcționa la prețul de 700 lei și un telefon de model „Xiaomi” la prețul de 1900 lei, pe care le-au însușit, cauzând victimei prin acțiunile lor un prejudiciu material în valoare de 9800 (nouă mii opt sute sute) lei.

Astfel, acțiunile inculpatei Roman Mariana au fost încadrate juridic în baza art. 187alin. (2) lit. b), f) Cod penal, după indicii calificativi: *„jaful, adică, sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane comisă de două persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.*

Tot ea, Roman Mariana, continuând acțiunile sale criminale împreună cu Profir Veaceslav, fiind în stare de ebrietate, la 28.05.2021 aproximativ la orele 19:00, având intenția de a sustrage bunurile altei persoane, s-au deplasat la domiciliul cet. Coda Ion X., a.n. xx.xx.xxxx, domiciliat or. Y, str. XX nr. 51, unde ea în timp ce-i sustrăgea atenția cet. Coda Ion, Profir Veaceslav pe ascuns dintr-o odaie a sustras un frigider de culoare alb de model „SHIVAKI SH207DT” la prețul de 4000 lei și o plapumă de culoare verde combinată cu albastru roșu la prețul de 100 lei, cu care a învelit frigiderul, fiind ajutat de către Constantinescu Sergiu care nu cunoștea despre intenția ultimilor, bunuri pe care le-au însușit, cauzând victimei prin acțiunile lor un prejudiciu material în valoare de 4100 (patru mii o sută lei) lei.

Astfel, acțiunile inculpatei Roman Mariana, au fost încadrate juridic în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, după indicii calificativi: *„furtul, sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane comisă de două persoane cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.*

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul Șcheau Igor în numele inculpatei Roman Mariana, în termen legal a atacat-o cu apel, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței nominalizate în partea stabilirii pedepsei penale inculpatei cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea pedepsei penale, cu aplicarea față de inculpata Roman Mariana pe capătul de învinuire conform art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, a unei pedepse penale mai blânde sub formă de închisoare cu suspendare condiționată a

executării pedepsei penale în condițiile art. 90 Cod penal și pe marginea capătului de învinuire conform art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, cu încetarea procesului penal în temeiul art. 2, 6 al Legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

3.1. În motivarea apelului s-a menționat că, primă instanță a apreciat în mod eronat imposibilitatea aplicării amnistiei în privința inculpatei Roman Mariana, totodată individualizând eronat pedeapsă penală aplicată acesteia.

În primul rând, consideră că pe marginea acuzației în materie penală conform art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, în privința inculpatei era aplicabilă amnistia în temeiul legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, invocând următoarele considerente:

- prima instanță motivează imposibilitatea aplicării amnistiei în privința acestui capăt de acuzare prin prisma faptului că anterior inculpata ar fi beneficiat de încetarea urmăririi penale în temeiul împăcării părților (art. 109 CP) de trei sau mai multe ori. Instanța de judecată face referire la copia revendicării prezentate de acuzatorul de stat în fața instanței de judecată, la judecarea cauzei penale. În același timp, la materialele cauzei penale se atesta doar două ordonanțe privind încetarea urmăririi penale în temeiul împăcării părților și nu există careva alte acte procesuale din care ar rezulta încetarea urmăririi penale în privința inculpatei Roman Mariana, pe acest temei, în alte cauze penale, până la data aprobării legii menționate mai sus;

- instanța de judecată și-a întemeiat concluzia privind neaplicarea amnistiei pe presupuneri, care contravin materialelor cauzei penale, ori chiar din textul revendicării la care face trimitere prima instanță, rezultă că în privința inculpatei Roman Mariana procesul ar fi fost încetat din motivul retragerii plângerii victimei și nu în temeiul împăcării părților. Or, legislația procesual-penală delimitează retragerea plângerii victimei și împăcarea părților (art. 275 CPP) ca fiind cazuri diferite de încetare a urmăririi penale, care se aplică pentru diverse categorii de infracțiuni și deci nu pot fi confundate;

- în temeiul legii nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova: art. 2: „(1) Procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege”; art. 6: „ (1) Prevederile art. 1-5 nu se aplică persoanei: h) în privința căreia a fost înlăturată anterior răspunderea penală, de trei sau mai multe ori, în temeiul împăcării părților conform prevederilor art.109 din [Codul penal nr. 985/2002](#)”;

- impedimentul expus de art. 6 alin. (2) lit. h) al legii nr. 243, este inaplicabil speței, la fel ca și concluzia instanței de a respinge solicitarea apărării privind aplicarea amnistiei, susținută și de acuzatorul de stat la examinarea cauzei penale în primă instanță.

În rândul doi, consideră că pe marginea acuzației în materie penală conform art.

187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, a supraapreciat pericolul social al infracțiunii concrete, fără a ține cont de lipsa pretențiilor din partea părții vătămate, de căința sinceră a inculpatei manifestată atât în cadrul urmăririi penale cât și în cazul judecării cauzei, fără a ține cont de faptul că pedeapsa sub forma de închisoare urmează a fi aplicată doar în cazuri excepționale, când se demonstrează cu certitudine că nu pot fi aplicate pedepse alternative, contrar art. 75 - 77 Cod penal, nerealizând deplin sarcina individualizării pedepsei penale, prima instanța a aplicat o pedeapsă excesiv de aspră inculpatei, cu caracter privativ de libertate, fapt care impune intervenția instanței de apel pentru remedierea acestor abateri legate de gravitatea pedepsei penale, invocând următoarele motive:

- partea apărării nu contestă constatările primei instanțe pe marginea culpei inculpatei pe marginea învinuirii aduse, totuși consideră a fi pripită și nejustificată concluzia primei instanțe pe marginea aspectului legat de individualizarea pedepsei penale în privința acesteia. Consideră că la caz, se impune precizarea că prima instanță a apreciat în mod eronat imposibilitatea aplicării suspendării condiționate a executării pedepsei penale în privința inculpatei Roman Mariana;

- inculpata este învinuită pentru comiterea unor infracțiuni grave, al cărui pericol social este net-inferior altor categorii de infracțiuni (art. 16 Cod penal). Totodată componența de infracțiune pentru care este judecată penal inculpata este una care vizează relațiile cu privire la patrimoniul persoanei. Obiectul infracțiunii în speță îl constituie anume frigiderul de culoare alb de model „SHIVAKI SH207DT”, menționat mai sus, care fac parte din patrimoniul părții vătămate și care a fost sustras de inculpată;

- succesorul părții vătămate nu a avut careva obiecții la audierea acestuia în fața instanței de judecată, pe marginea prejudiciului cauzat;

- în cadrul urmăririi penale inculpata a recunoscut integral vina pentru faptele incriminate, a prezentat declarații detaliate legate de obiectul învinuirii, dând dovadă de căință sinceră pentru infracțiunea comisă;

- în privința inculpatei există cel puțin o circumstanță atenuantă la individualizarea pedepsei penale, deoarece aceasta a dat dovadă de căință sinceră pentru comiterea infracțiunii incriminate;

- având în vedere personalitatea inculpatei, ținând cont de art. 61 Cod penal, consideră că sarcinile pedepsei penale pot fi atinse în privința acesteia prin condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale;

- deși gravitatea infracțiunii pentru care este judecată, personalitatea acesteia nu este unicul factor la individualizarea pedepsei penale (art. 16 Cod penal) totuși în special în cazul infracțiunilor ușoare ori mai puțin grave, care denotă un pericol social net-inferior altor categorii de infracțiuni, există condiții de a aplica pedepsele alternative unei detenții efective (art. 90 Cod penal);

- la caz rezultă existența circumstanțelor atenuante la individualizarea pedepsei penale în privința inculpatei, or având în vedere starea materială și familială, personalitatea acesteia - suspendarea condiționată a executării pedepsei principale în

privința acestuia, în temeiul art. 90 Cod penal – consideră că va asigura atingerea scopului pedepsei penale față de inculpat, va asigura inter alia sarcina corijării inculpatei, care a dat dovadă de căință pentru infracțiunile incriminate și va duce la restabilirea echității sociale la caz, având în vedere circumstanțele concrete ale cauzei penale, conduita inculpatei după comiterea infracțiunii - conform art. 61 Cod penal.

Partea apărării accentuează asupra rigorilor privind individualizarea pedepsei penale care derivă din prevederile art. 75-88 Cod penal, conform cărora pedeapsa penală nu urmează să cauzeze limitări sau îngărdiri drepturilor persoanelor condamnate, decât în măsura în care alte măsuri de pedeapsă nu vor asigura realizarea sarcinilor pedepsei penale stabilite de legislația penală. Or, atingerea sarcinilor pedepsei penale, în virtutea rigorilor menționate, poate fi realizată în mod rezonabil, prin prisma art. 90 Cod penal.

Invocă că având în vedere starea materială dificilă a inculpatei, din aceste motive, practic nu va fi în stare să execute pedeapsa penală sub formă de amendă.

În același sens, deși partea apărării este de acord în totalitate cu aspectele privind calificarea faptei, circumstanțele de fapt ale speței etc. expuse de prima instanță conform art. 385 Cod de procedură penală - invocă totuși că prima instanță a apreciat pripit necesitatea aplicării față de inculpată a pedepsei sub formă de închisoarea, fără suspendarea condiționată a executării acesteia, - urmând ca instanța de apel dând valență criteriilor privind individualizarea pedepsei penale, casând parțial sentința atacată în această parte să aplice față de inculpată prevederile art. 90 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 noiembrie 2022, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Șcheau Igor în numele inculpatei Roman Mariana, fiind menținută sentința Judecătoriei Cimișlia, sediul Y din 11 iulie 2022.

4.1. Instanța de apel verificând împrejurările de fapt și aspectele de drept ale cauzei, precum și efectuând cercetarea nemijlocită, multilaterală și obiectivă a probelor administrate, a conchis că instanța de fond corect a recunoscut pe inculpata Roman Mariana ca fiind vinovată de comiterea infracțiunilor imputate, calificând corect acțiunile acesteia în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) și 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, în apelul înaintat, partea apărării a solicitat în partea învinuirii aduse în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal aplicarea prevederilor Legii amnistiei nr. 243 din 24.12.2021, invocând că la materialele dosarului nu se regăsesc probe ce ar confirma că inculpata anterior a beneficiat de încetarea urmăririi penale în legătură cu împăcarea părților de trei sau mai multe ori.

Sub aspectul dat, Colegiul a găsit întemeiată și corectă soluția instanței de fond privind recunoașterea inculpatei Roman Mariana, vinovată de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, cu stabilirea pedepsei penale sub formă de 2 (doi) ani închisoare, reținând că în speță Legea cu privire la amnistie nr. 243 din 24.12.2021 este inaplicabilă.

Potrivit art. 2 alin. (1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care

Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Alineatul 4 din același articol stipulează că, în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) - (3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art. 6. Art. 6 lit. h) a prezentei Legi reglementează faptul că prevederile art. 1-5 nu se aplică persoanei, în privința căreia a fost înlăturată anterior răspunderea penală, de trei sau mai multe ori, în temeiul împăcării părților conform prevederilor art. 109 din Codul penal.

S-a menționat că Colegiul ca și instanța de fond, studiind revendicarea cu informația privind rezultatul verificării persoanei, în privința inculpatei Roman Mariana (f.d.84-86, vol.I), a constatat că în cadrul dosarelor penale Nr.2013230291, 2015230143, 2016230201, 2022230018 și 2022160078 au fost clasate în baza art. 285 alin. (2) pct. (1) care reglementează faptul că plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat - în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plângerii prealabile sau legea penală permite împăcarea.

Potrivit ordonanțelor procurorului din 15.09.2015 (f.d.87-88, vol.I), din 27.09.2016 (f.d.89-90, vol.I) și din 25.09.2013 (f.d.46-47, vol.I), cauzele penale nr. 2015230143, 2016230201 și 2013230291, pornite în privința lui Roman Mariana au fost încetate în legătură cu împăcarea părților.

Invocarea părții apărării precum că la materialele cauzei nu au fost prezentate hotărârile de încetare a urmăririi penale pe temei de împăcare, instanța de apel nu a putut reține ca temei de casare a sentinței, or cum s-a menționat supra, potrivit Revendicării inculpata a beneficiat de încetare a proceselor penale, pe motiv de împăcare cu victimele de mai mult de trei ori, iar în cadrul judecării cauzei în ordine de apel, partea acuzării a prezentat Ordonanța de încetare a urmăririi penale din 25 septembrie 2013 (f.d.46-47, vol.II), în speță actul de amnistie nu poate fi aplicat, fiind restricționat în sensul dat de prevederile alin. (6) lit. h) al Legii nr. 243 din 24.12.2021.

Referitor la tipul și severitatea pedepsei penale aplicate în privința inculpatei Roman Mariana, instanța de apel a remarcat că infracțiunile de care a fost recunoscută vinovată Roman Mariana, prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. b), d) și art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, vinovăție pe care inculpata și partea apărării nu au contestat-o, potrivit prevederilor art. 16 alin. (3) și (4) Cod penal se califică ca infracțiuni mai puțin gravă și gravă.

În speță s-a atestat că instanța de fond a stabilit inculpatei Roman Mariana pedeapsă cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pentru infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, de 2 (doi) ani închisoare și art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal - 4 (patru) ani închisoare, iar în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial, a stabilit definitiv pedeapsa cu închisoare pe un

termen de 4 (patru) ani 6 (șase) luni închisoare.

Instanța de apel a găsit pedeapsa stabilită de instanța de fond una legală și proporțională speței examinate, luând în calcul toate circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatei, gravitatea infracțiunilor și circumstanțele săvârșirii infracțiunilor.

Referitor la solicitarea apărării privind aplicarea unei pedepse nonprivative de libertate și anume aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de apel a notat că potrivit materialelor dosarului inculpata Roman Mariana se caracterizează negativ la locul de domiciliu (f.d.81, vol.I) prin care este menționat că deși are doi copii minori, aceștia se află în grija bunicii, inculpata lipsind pe perioade îndelungate de la domiciliu și administrația publică locală nu dispune de informații despre aceasta. Potrivit revindicării (f.d.84-86, vol.I) în privința inculpatei Roman Mariana, au fost pornite mai multe cauze penale pentru infracțiuni de furt și de jaf, iar potrivit sentințelor prezentate ultima a fost condamnată de mai multe ori pentru infracțiuni similare, în speță, inculpata se caracterizează negativ, fiind anterior condamnată pentru infracțiuni similare nu și-a făcut o concluzie asupra comportamentului și acțiunilor sale, continuând a comite infracțiuni de furt și jafuri, iar în asemenea circumstanțe aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în privința inculpatei este inutilă, or aceste prevederi se aplică în privința persoanelor care se căiesc sincer de cele comise, comportamentul lor creează o încredere că aceștia se pot corecta și fără izolarea lor de societate, iar în speța cauzei date inculpata Roman Mariana nu se bucură de o asemenea încredere.

Instanța de apel a concluzionat că aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani 6 luni în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, este echitabilă, asigurându-se restabilirea echității sociale și prevenirea comiterii de noi infracțiuni și va duce la conștientizarea de către inculpată a necesității respectării legii, ceea ce asigură îndeplinirea scopului pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectarea condamnatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatei, cât și a altor persoane.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare:

5.1. Inculpata Roman Mariana, fără a invoca nemijlocit incidența unui temei prevăzut la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței Judecătorei Cimișlia, sediul Y din 11 iulie 2022 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 noiembrie 2022, în partea individualizării pedepsei penale și aprecierea posibilității aplicării unei pedepse prin prisma art. 90 Cod penal.

În susținerea recursului a invocat că:

- pentru acuzația adusă de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, consideră neîntemeiată soluția instanțelor de neaplicare în privința sa a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021;

- pentru acuzația adusă de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, consideră că instanțele de judecată individualizând pedeapsa penală aplicată nu au apreciat posibilitatea aplicării unei pedepse prin prisma art. 90 Cod

penal.

5.2. Avocatul Șcheau Igor în numele inculpatei, invocând incidența pct. 10) a dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 noiembrie 2022 și casarea parțială a sentinței Judecătorei Cimișlia, sediul Y din 11 iulie 2022, în partea pedepsei penale aplicate, cu pronunțarea unei noi hotărâri în acest sens, și aplicarea față de inculpata Roman Mariana, a unei pedepse penale mai blânde sub formă de închisoare cu suspendarea condiționată a executării pedepsei penale, în condițiile art. 90 Cod penal.

În motivarea recursului ordinar declarat a invocat:

- prima instanță a apreciat în mod eronat imposibilitatea aplicării pedepsei penale sub formă de închisoare, prin prisma art. 90 Cod penal;

- pe marginea acuzației în materie penală conform art. 186 alin. (2) lit. b), d) și art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, supraapreciind pericolul social al infracțiunilor concrete, fără a ține cont de lipsa pretențiilor din partea părții vătămate, de căința sinceră a inculpatei manifestată atât în cadrul urmăririi penale cât și în cazul judecării cauzei, fără a ține cont de faptul că pedeapsa sub forma de închisoare urmează a fi aplicată doar în cazuri excepționale, când se demonstrează cu certitudine că nu pot fi aplicate pedepse alternative, contrar art. 75-77 Cod penal, nerealizând deplin sarcina individualizării pedepsei penale, prima instanță a aplicat o pedeapsă excesiv de aspră inculpatei, cu caracter privativ de libertate, fapt care impunea intervenția instanței de apel pentru remedierea acestor abateri legate de gravitatea pedepsei penale, sarcini nerealizate de instanța de apel;

- inculpata este învinuită pentru comiterea unor infracțiuni grave, al cărei pericol social este net-inferior altor categorii de infracțiuni (art. 16 Cod penal);

- succesorul părții vătămate nu a avut careva obiecții la audierea acestuia în fața instanței de judecată, pe marginea prejudiciului cauzat;

- inculpata a recunoscut integral vina pentru faptele incriminate, a prezentat declarații detaliate legate de obiectul învinuirii, dând dovadă de căință sinceră pentru infracțiunea comisă;

- pedeapsa cu privarea efectivă de libertate a inculpatului urmează a fi aplicată doar în cazul în care o altă măsură alternativă detenției efective nu ar fi de natură de a asigura scopurile și sarcinile pedepsei penale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinar declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza materialelor din dosar.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Iar, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Conform practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Din sumarul recursurilor ordinare declarate, în cauza deferită judecării, nemijlocit asupra criticilor invocate de inculpata Roman Mariana și avocatul Șcheau Igor în numele acesteia, instanța de recurs constată invocarea temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, în cazul când *s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale*.

Potrivit textelor recursurilor declarate, rezultă că apărarea este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de inculpata Roman Mariana și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune asupra acestor aspecte. Recurenții însă, critică hotărârile instanțelor de fond în latura pedepselor penale aplicate inculpatei Roman Mariana, considerându-le neîntemeiate, sub aspectul neaplicării prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021 pentru acuzația adusă de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, și totodată lipsa unor argumente plauzibile de respingerea solicitării aplicării pedepsei prin prisma art. 90 Cod penal, pentru acuzația adusă de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal.

În acest context, Colegiul penal menționează, că potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, Colegiul penal reține, că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată. Doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama

de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Analizând soluția instanței de apel, care a menținut pedeapsa aplicată prin sentința primei instanțe sub formă de 2 (doi) ani închisoare în baza art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, și sub formă de 4 (patru) ani închisoare în baza art. 187 alin. (2) lit. b), f) Cod penal, în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, definitiv la pedeapsa cu închisoarea pentru un termen de 4 (patru) ani 6 (șase) luni, fără amendă cu executare în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, Colegiul penal conchide că instanța a motivat pe deplin și suficient necesitatea aplicării pedepsei sub formă de închisoare cu executare în penitenciar, motivare care este corespunzătoare practicii judiciare, ținându-se cont de toate circumstanțele prezentei cauze penale și cele personale ale inculpatei Roman Mariana, care potrivit materialelor dosarului se caracterizează negativ la locul de domiciliu (f.d.81, vol.I), reținându-se că deși are doi copii minori, aceștia se află în grija bunicii, inculpata lipsind pe perioade îndelungate de la domiciliu, iar administrația publică locală nu dispune de informații despre aceasta. Potrivit revendicării (f.d.84-86, vol.I) în privința inculpatei Roman Mariana, au fost pornite mai multe cauze penale pentru infracțiuni de furt și de jaf, iar potrivit sentințelor prezentate ultima a fost condamnată de mai multe ori pentru infracțiuni similare, în speță, inculpata se caracterizează negativ, fiind anterior condamnată pentru infracțiuni similare nu și-a făcut o concluzie asupra comportamentului și acțiunilor sale, continuând a comite infracțiuni de furt și jafuri, iar în asemenea circumstanțe instanțele de fond au statuat că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în privința inculpatei Roman Mariana este inutilă, or aceste prevederi se aplică în privința persoanelor comportamentul cărora creează o încredere că aceștia se pot corecta și fără izolarea lor de societate, iar în speța cauzei date inculpata nu se bucură de o asemenea încredere.

Cu referire la alegațiile recurentului privind necesitatea dispunerii suspendării executării pedepsei cu închisoare, Colegiul penal notează că în conformitate cu art. 90 alin. (1) Cod penal, în cazul în care instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de personalitatea vinovatului, ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa cu închisoare în penitenciar, aceasta *poate* dispune suspendarea executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând în hotărâre perioada de executare a pedepsei în închisoare și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă, precum și motivele condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei.

Astfel, Colegiul penal evidențiază că lexemul „*poate*”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Instanța de fond au reținut la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatei Roman Mariana, prevederile art. 6, 7, 16, 61, 76, 77 Cod penal, gravitatea infracțiunilor săvârșite, care prin prisma prevederilor art. 16 alin. (3) și (4) Cod penal se califică ca infracțiuni mai puțin gravă și gravă, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatei Roman Mariana (f.d.84-86, vol.I), că anterior dosarele penale Nr.2013230291, 2015230143, 2016230201, 2022230018 și 2022160078 au fost clasate în baza art. 285 alin. (2) pct. (1) care reglementează faptul că plângerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat - în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plângerii prealabile sau legea penală permite împăcarea, iar potrivit ordonanțelor procurorului din 15.09.2015 (f.d.87-88, vol.I), din 27.09.2016 (f.d.89-90, vol.I) și din 25.09.2013 (f.d.46-47, vol.I), cauzele penale nr. 2015230143, 2016230201 și 2013230291, pornite în privința lui Roman Mariana au fost încetate în legătură cu împăcarea părților, a recunoscut vina incriminată, cauza penală fiind examinată în procedura simplificată în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, luând în considerație personalitatea inculpatului, Colegiul penal conchide asupra faptului că infracțiunea comisă de către Roman Mariana nu reprezintă un incident în viața acesteia, dar acțiuni intenționate, fapt care determină lucid temeinicia soluției instanțelor de fond privind executarea reală a pedepsei cu închisoarea stabilite inculpatei Roman Mariana, circumstanțe din care instanța de recurs atestă iraționalitatea modificării modului de executare a pedepsei stabilite.

Cât privește criticile apărării privind refuzul aplicării în privința inculpatei a prevederilor Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021, pentru acuzația adusă de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, Colegiul penal conchide că hotărârea instanțelor de fond în latura atacată de către partea apărării, nu conține erori ce ar duce la casarea acesteia, aplicarea actului de amnistie fiind restricționat în sensul dat de prevederile alin. (6) lit. h) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, potrivit cărora prevederile art. 1-5 a legii privind amnistia nu se aplică persoanei, în privința căreia a fost înlăturată anterior răspunderea penală, de trei sau mai multe ori, în temeiul împăcării părților conform prevederilor art. 109 din Codul penal.

Mai mult, analizând în cumul argumentele invocate de către recurenți în susținerea recursurilor declarate, Colegiul penal atestă că acestea au constituit obiect de examinare în instanța de apel, asupra cărora instanța s-a expus, complet, argumentat și motivat.

În acest sens, Colegiul penal face trimitere la pct. 37 a hotărârii CtEDO din 16.02.2010 în *cauza Albert vs. România*, în care s-a statuat că, art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, nu poate fi interpretat ca impunere de a da un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*cauza Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță

internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie printr-un alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar constatând temeinicia motivării soluției instanței de apel, o însușește integral întrucât această instanță a oferit răspunsuri complete și argumentate tuturor problemelor esențiale invocate în speță, pedeapsa aplicată inculpatului fiind una proporțională și echitabilă faptelor comise.

Ținând cont de cele constatate supra, Colegiul penal conchide că eroarea invocată în recurs nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpata Roman Mariana și de către avocatul Șcheau Igor în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 14 noiembrie 2022, în cauza penală în privința lui **Roman Mariana X**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată semnată la 30 martie 2023 și pronunțată la **13 aprilie 2023**.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana